

Vyhodme ho z kola ven

Do zámku vrazí klíč Velké sestry, a sotva se zjeví ve dveřích, už je ten černý frajer u ní a přeshlapuje z nohy na nohu, zrovna jak malý děčko, když chce vylulát. Jsem dost blízko, abych slyšel několikrát padnout McMurphyho jméno, takže je mi jasný, že jí povídá, jak si McMurphy čistil zuby, a úplně se přitom zapomíná zmínit o tom starém vegetákovy, co v noci umřel. Mává rukama a snaží se jí vypovědět, co všechno už ten praštěný zrzek od rána udělal, tak brzo po ránu – všechno obrátil vzhůru nohama, jednal proti zvyklostem oddělení, nemůže s tím něco udělat?

Propichuje černého frajera očima, dokud se nepřestane kroutit, a pak se zahledí na druhý konec chodby, kde hřmí z latriny McMurphyho písnička,

snad ještě hlasitěji než předtím. „Vaši mě maj plný zuby, že sem plonkovej; povídaj, že přes práh domu žebrotu si nepustěj.“

Nejdřív je z toho vyjevená; zrovna jako my už dlouho neslyšela nikoho zpívat, takže jí chvíli trvá, než pozná, co to vlastně slyší.

„Tvrdá facha je má radost, prachy máje nemáje; komu se to nelíbí, ten ať ráčí do háje.“

Ještě chvílku poslouchá, aby se ujistila, že se jí to nezdá; potom se začne nafukovat. Chřípí se jí rozšířují a každým nadechnutím je větší a větší, až je tak velká a sukovatá, jak jí k tomu ještě žádný pacient od časy Taberových nedohnal. Rozhybává si panty v loktech a prstech. Slyším, jak slabě vržou. Rozjede se a já couvnu ke zdi, a když rachotí kolem, je už velká jak tabač a za vejfukem vleče tu svou proutěnou kabelu jak návés za dýzákem. Pysky má pootvřené a úsměv se před ní veze jak mřížka na chladíči. Cítím ve vzduchu vařící olej a jiskry z dynamy, když si to žene kolem, a každým dalším krokem skokem je o číslu větší, nafukuje se a funí, převálcuje všechno, co jí přijde do cesty! Bojím se pomyslet, co asi udělá.

A jak se tak ve své nejmohutnější a nejpodlejší podobě valí chodbou, na jednou jí ze dveří latriny vsitoupí do cesty McMurphy, ručník pořád kolem boků – a sestra v tu ránu zabrzdí! Tak se scvrkne, že má hlavu někde v místech, kde ho zakrývá ten ručník, a on se na ni seshora zubí. Její úsměv se vytrácí, borí se v koutkách.

„Dobré jitro, slečno Ratchedová! Jakpak máme dneska venku?“

„Nemůžete tady pobíhat – v *ručníku!*“

„Ne?“ Pohlídně dolů na ručník, který má sestra rovnou před nosem; má ho mokry a těsně obepnutý. „Ručníky jsou taky proti zvyklostem oddělení? No, to se teda nedá dělat nic jinýho, než –“

„Zadržte! Neopovazujte se. Vratte se na ložnici a *okamžitě* se obléknete!“

Mluví, jako když učitelka sprdává školáka, a McMurphy taky jako školák svěsí hlavu a povídá, div že se nerozbrečí: „To prosím nemůžu, madam. Je mi líto, ale řákej chmáták mi v noci vyfouk šaty, zatímco jsem spal. Chrounil jsem na těch vašich matračkách jak špalek.“

„Někdo vám vyfouk...?“

„Šupnul. Čajnul. Potáhnul. Ukradl.“ povídá šťastně. „Že mi jako někdo vyfouk moje hadry, víte.“ Vlastní slova mu tak zalahodí, že se před ní bosky pustí do tance.

„Někdo vám ukradl šaty?“

„Už to tak vypadá.“

„Ale – vězeňské šaty? Proč, prosím vás?“

Přestane křepčít a svěsí zase hlavu. „Já vím jenom to, že když jsem šel spát, tak tam ještě byly, a když jsem se probudil, byly fuč. Prostě se vypařily. Nojo, já vím, že to byly jen vězeňské hadry, hrubý a vyrudlý a neslušivý, madam, to já vím – a pro lidi, co choděj v lepším, takový muklovský háby moc neznamenaaj. Ale pro nahatýho chlapa –“

102

„Vaše oblečení“ povídá, když se jí náhle rozběskne, „vám bylo odebráno. Dostal jste místo něj dnes ráno zelený stejnokroj chovance.“

McMurphy zavrtí hlavou a povzdychne si, ale oči od ní nezdvihne. „Ne, ne. Lituju, ale nedostal. Nenašel jsem ráno nic než tuhle čepici, co mám na hlavě, a –“

„Williamsi,“ záječí chodbou na černého frajera, který ještě pořád stojí u dveří na oddělení, jako kdyby chtěl vzít roha. „Williamsi, můžete sem na moment přijít?“

Plazí se k ní jako pes pro vejprask.

„Williamsi, proč tenhle pacient nedostal svoji chovancekou soupravu?“

Černému frajerovi spadne kámen ze srdce. Narovná se, roztáhne hubu v úsměvu, pak zdvihne šedivou ruku a ukáže na druhý konec chodby na jednoho z těch velkých. „Támhle pan Washington má dneska prádllo na starost. Já ne. To von.“

„Pane *Washington*!“ Přibíje ho i s vytráskem zdviženým nad kýblem a na místě ho zmrazí. „Mohl byste sem na chvílku přijít?“

Hadr neslyšně vklouzne do kýblu a černý kluk pomalými, pečlivými pohybů opě nasadu smetáku o zed. Otočí se a zadívá se na McMurphyho, na toho nejmenšího černého kluka a na sestru. Potom se podívá nalevo i na pravo, jako by snad ječela na někoho jiného.

„Pojďte sem!“

Strčí ruce do kapes a šourá se chodbou k ní. Nikdy nechodí moc rychle, ale vidím, že když teď nepohne kostrou, že ho zmrazí a roztrhne na kusy pouhým pohledem; všechnu svou nenávisť a vztek a namrzlost, co si chtěla vytlít na McMurphyho, teď vysílá na toho černého frajera, pere to do něj jak sněhová vánice a to ho ještě víc zpomaluje. Musí se předklonit, ovínuje kolem sebe paže. Na vlasech a na obočí mu vyráží jinovatka. Předklání se ještě hlouběji, ale jeho kroky jsou pořád pomalejší; jakživ k ní nedojde.

Pak si McMurphy začne hvízdát „Sladkou Georgii Brownovou“ a sestra od toho černého frajera odvrátí oči právě včas. Běsní a vzteká se jak nikdy předtím, takhle rozběsněnou jsem jí teda neviděl. Její úsměv panenky je tentam, protáhnul se do pevné tenké přímky; je jak rozžhavený dráček. Kdyby teď byl venku někdo z pacientů a viděl ji takhle, mohl by McMurphy začít sbírat výhry.

Konečně k ní ten černý frajer dojde, dvě hodiny mu to trvalo. Sestra do sebe nasaje vzduch. „Washington, proč jste tady tomu muži nevydal dnes ráno zelené převlečení? Copak jste si nevšiml, že na sobě nemá nic než tenhle ručník?“

